

Her maa Kvinderne træde til fra alle Samfundslag, thi de forstaa Sukket, som gaar igennem den hele undertrykte Arbejderbefolkning, fordi de selv har været underkuede, om end paa en anden Maade. I et har de delt Kaar med de fattigste Arbejdere, at de ingen Stemme har haft som Borgere i Samfundet. Kvinderne vil blive varme Talsmænd for Arbejdersagen, de vil befri den for at være kun en Klassebevægelse, saa vist som det vil blive begge Parter klart, at den ene Sag løses kun i Kraft af den anden.

Her se vi den røde Traad i Historien — det, som mange kalde Tilfældigheder, men som vi vil kalde Kærlighedens Magt, der selv af den værste Forhindring kan danne den mest velsignelsesrige Betingelse.

De kvindelige Fagforeninger.

Ved J. M.

I.

Der blev sagt paa Kvindesagsmødet i Washington af et Medlem af »Arbejdets Riddere«: — Fagforeningerne er Sikkerhedsventilen i Folkene, i samme Forhold som de har Kræfter til at organisere sig og udvikles, i samme Forhold er der Haab for det Folk om en fredelig Løsning af Arbejderspørgsmaalet gennem Reformen.

Er det sandt, saa kan det danske Folk ogsaa glæde sig, thi her er allerede gjort et stort Arbejde ved en fast Organisation af Arbejderne, og at et slikt ihærdigt Arbejde ved en aldrig svigtende Offervillighed i Kammeratskabet har en uhyre opdragende Indflydelse paa selve Personerne, er naturligt.

Da vort Blad særlig tager Sigte paa Kvindernes Interesser, vil vi give et Overblik over de kvindelige Fagforeningers Virksomhed.

Den første, der stiftedes, var Tobaksarbejdernes. Den stiftedes som Syge- og Understøttelseskasse den 11te August 1883 og havde til Opgave ikke alene at understøtte i Sygdomstilfælde, men ogsaa at træde mæglende til mellem Fabrikant og Arbejder, naar Tvistigheder opstod, og at understøtte i paakommende Tilfælde. Kvinderne kan derfor med rette skrive deres faglige Organisation fra dette Tidspunkt.

Da Cigararbejderne i Aaret 1883 saa sig nødsagede til at nedlægge Arbejdet paa de største Cigarfabrikker for at hæve de stærkt nedadgaaende Arbejdspriser, blev der medtaget en Del Kvinder, som var Medlemmer af Cigararbejdernes Fagforening »Enigheden«.

Disse blev kontrollerede af Strejkekomiteens Medlem Hr. *H. Chr. Hansen*. Da der var flere Kvinder, som ønskede Dannelsen af en egen Forening i Forbindelse med Sygekasse, henvendte Hr. Hansen sig til daværende midlertidig Formand for Cigararbejderfagforeningen »Enigheden«, Hr. *Holst*, som interesserede sig for Sagen, og med ham opnaaede »Enigheden«s Bestyrelses Samtykke og Hjælp til videre Fremme af Foretagendet.

Der blev indvarslet til et Møde for alle kvindelige Tobaksarbejdere, og der nedsattes et Udvalg til at udarbejde Love m. m. Medlemmerne af Udvalget blev D^hrr. Hansen, Holst og flere af »Enighedens« Bestyrelse samt 4 Kvinder. Lovene blev paa et senere Møde vedtagne, og da de første Medlemmer ind tegnede sig og betalte Kontingent fra d. 11. Avgust, fastsattes denne Dag som Stiftelsesdag.

Foreningen var nu stiftet, men efter en Kraftudfoldelse som den, der krævedes under Strejken, kom der en Slappelse i Kvindebevægelsen, tilmed da Foreningen blev modarbejdet af Cigararbejderne. Fremgangen for Foreningen var ikke stor, men der henlagdes dog 5 Øre ugentlig af Kontingentet til Dannelsen af et Grundfond for Oprettelsen af en faglig Afdeling. Bestemmelsen var, at naar Fondet var naaet til en Størrelse af 500 Kr., da skulde Bestyrelsen affatte særskilte Love for Fagforeningen, og da dette Beløb sidste Sommer tilnærmelsesvis var naaet, og der samtidig sporedes en livligere Bevægelse blandt Kvinderne, oprettedes en faglig Afdeling med egen Bestyrelse, men under fælles mandlig Forretningsfører. Samme faglige Forening indtraadte i Tobaksarbejderforbundet »Danmark«, i Fællesskab med deres mandlige Kolleger.

Foreningen blev herved delt i to Afdelinger, som optage Medlemmer hver for sig, og den forandrede Navnet til »De kvindelige Tobaksarbejders Fag-, Syge- og Understøttelsesforening af 1883.«

Foreningen har i Aar anskaffet sig en rød Fane, som deltog i Arbejdertoget paa Grundlovsdagen i Aar.

Denne kvindelige Fagforening, som omfatter et betydeligt Antal Kvinder, har hidtil beholdt en mandlig Forretningsfører og ikke følt Trang til at arbejde som kvindelig Forening alene.

En Maaned senere, 13. September 1883, blev den kvindelige Fagforening i Herreskrædderfaget dannet af en Opposition af Foreningen af 1873. Oppositionen viste sig levedygtig, hvorimod den Forening, der gav den Livet, kort efter døde hen. Efter svære Børnesygdomme, som der selvfølgelig fulgte med og næsten berøvede den alt Haab om en gunstig Tilværelse, idet to efter hinanden følgende Formænd opgav den, har den dog nu i 3½ Aar været styret af en saa aktiv Formand, Fru *Olivia Ankersen*, at der gives